

PREDIKAN VID HÖGMÄSSA 5:E SÖNDAGEN I FASTAN 10/3 1940

I GAMLEBY KYRKA.

TEXT: MATT 27:15-26.

PSALMER: 79:1-2, 76:1-4, 94, 88, 73:4.

I Faderns och Sonens och den Helige Andes namn. Amen.

Läsning av Sv.Ps 71:1,3,6,8.

Läsning av texten.

"Herre, vi bedja dig, att du ville skriva dessa ord i våra hjärtan."

Valet mellan Jesus och Barabbas.

Kring detta ämne manar oss den upplästa texten att samla våra tankar. Det är fyra sanningar, som vi därvid särskilt ha att beakta.

I. Pilatus ville undvika att välja antingen Jesus eller Barabbas.

Pilatus var den romerske ämbetsmannen. Han hade väl läppjat på det rika kulturarvet i sin tid och var vad man kallar en "bildad" människa. Han hade nog läst filosoferna, inte mycket kanske, men något måste han ändå ha skummat av, tillräckligt mycket för att kunna tala om det i obesvärad ton, såsom den "bildade" människan för sed haver. Det redan då gamla tvivlet på att någonting egentligen var sant hade han insupit, såsom hans trötta fråga till Mästaren visar: "Vad är sanning?" Han kände sig naturligtvis stå över det tumult, som nu härskade i folkets sinnen. Det enkla folket, massan skulle få träffa sitt val mellan Jesus och Barabbas - själv behövde icke han, den förnämde romaren ta ställning. Han hade andra och åtskilligt mer förfinade lärofäder ur de klassiska filosofskolorna från det gamla Grekland att uppbygga sin själ med.

Pilatus är en i högsta grad levande människa. Han finns ännu i dag i vårt svenska folk. Det har ju blivit så ibland oss, att det nästan räknas som ett tecken på bildning att icke överhuvud taget ta ställning till Kristus. Just detta att icke ta ställning. Den öppna förnekelsen, det ohöljda hånet inför Kristus är visserligen inte fullt passande längre. Det verkar lite förlegat och rentav lite okultiverat, tycker den moderne Pilatus. Detta öppna och klara kristendomshat, som på sätt och vis ändå var en hederlig motståndare, har ersatts med en sval likgiltighet, som menar sig kunna låta bli att överhuvud ta ställning. Att bekänna sig till Barabbas vill man visserligen icke. Våldet, den klara ogärningen vill man vara fjärran. De makter i vårt nuvarande Europa, som barbariskt bekämpa kristen tro - de makterna vill man inte ha något med att skaffa. Barabbas vill man ingalunda välja.

Men - å andra sidan - att stå upp och bekänna sig till Kristus - det är väl ändå för mycket begärt av en bildad människa. Att böja sitt huvud i bön, att gå i Guds hus med psalmboken i

hand - nej, det verkar ändå lite för allmogeaktigt. Enkelt folk, massan, de måste väl ha sådana där klara och tydliga och påtagliga linjer: antingen hatfull kamp mot kristendomen eller också okonstlad och trohjärtad bekännelse till Jesus Kristus, antingen Jesus eller Barabbas. Men en verkligt "fin", "bildad" människa, hon har ju så många andra möjligheter; inte behöver hon välja mellan två sådana ytterligheter. Hon har ju de stora tänkarna och författarna, som hon kan förstå och tillägna sig, till skillnad från det enkla folket - är man riktigt bildad, kan man kanske t.o.m. själv arbeta ut en alldeles egen, privat livsåskådning, som man har helt för sig ensam. "Var och en blir ju ändå salig på sitt sätt." Vad är sanning? Någon sanning finns egentligen inte i och för sig - var och en har att komma fram till en egen övertygelse, och denna egna åskådning är då en personlig sanning. Någon annan sanning finns inte, menar man.

II. Valet stod i alla fall mellan Jesus och Barabbas.

Någon tredje möjlighet fanns i själva verket icke. Pilatus har gått till historien såsom den man, vilken frigav Barabbas och dömde Jesus till döden.

Även idag är det mellan Jesus och Barabbas valet står. Den som - i likhet med Pilatus - vill undvika att ta ställning, han väljer Barabbas, även om han icke vet det.

Den som har ögon att se med och öron att höra med, han kan förvissa sig om detta, genom att han lugnt och fördomsfritt iakttar vad som sker därute i de folk och länder, där den andliga kampen om Europas själ nu utkämpas. Hur har det gått med alla de "förfinade" livsåskådningarna under de regeringar, som ställt fram Barabbas livslevande för människornas ögon? Hur har det gått med den så beprövade personliga övertygelsen hos bildningens företrädare i gemen? Leden ha sviktat såsom de måste svikta, då man en gång uppgivit tanken på att någonting är sant, sant oberoende av människors tycken och känslor. När en gång den satsen, att min personliga övertygelse är sann för mig, har ställts upp, vad hindrar då, att jag råkar bli personligt övertygad om riktigheten av rasförföljelse och annat mera? Den trötta, tvivelssjuka livsinställningen, som i likhet med Pilatus frågar: "Vad är sanning?", den är dömd att brista, när den andliga kampen sätter in på allvar. Den smulas sönder och människorna hamna i två läger, som båda gå in i striden utan att vaja och tveka längre. Vi ha sett, att den enda makt, som därute i Europa håller stånd, är den föraktade kristna kyrkan, liten och fåtalig men fast besluten att sätta hårt mot hårt. Den som då icke väljer Kristus, han står icke över valet utan han är själv med och väljer, fast det blir Barabbas, som han faller på.

Det kan dröja ännu många år, men en dag kommer väl även Sveriges folk in i det valet. Det tillstånd, i vilket vi levat sedan några årtionden, kan icke vara något annat än "väntanstider". Att ett folk håller sig med en kyrka, som i hjärta och handling endast omfattas av en begränsad skara inom folket, kan icke vara något annat än en förlägenhetsåtgärd i väntan på avgörandet. Men det tör väl hända, att avgörandets stund uppskjutes, till dess att Barabbas kommit oss lite närmare inpå livet, så att valets handling blir klar och enkel: Jesus eller Barabbas. Och när det gäller detta val, må vi icke alltför lättvindigt invagga oss i några förhoppningar, ty den tredje enkla sanningen, som texten manar oss att stanna inför är denna:

Folket valde Barabbas.

Människorna såg den tyste och lidande Mästaren från Nasareth sida vid sida med den kände förbrytaren Barabbas. De fick fritt säga, vem de ville kora till sin man. Och de ropade högt och tydligt: "Barabbas". På frågan: "Vad skall jag göra med Jesus, som kallas Messias?" kom ett lika klart och entydigt svar: "Låt korsfästa honom!" Och människorna fick det, som de ville: Barabbas bojar löstes och han släpptes ut som en fri man; Jesus av Nasareth blottade sin skuldror, gisselstråken föll över hans kropp och korset lades därefter på hans axlar.

Den som tror, att detta endast säger oss något om judafolket, han tar grundligt miste. Barabbas har en hemlig bundsförvant i varje människas hjärta. Människosjelen är en fruktansvärd gåta, fruktansvärdare ju djupare in i dess fördolda schakt blicken tränger. Det finns en hemlig lust vid våldet därinne i själen, en tjusning inför det brutala, en dyrkan av den råa och oberäknliga styrkan. Den kan sova, denna kärlek till mörkret, men fråga någon grånad man, som varit med om t.ex. en revolution i ett folk, en stats välvning, och du kan få höra något om hur det ter sig, när denna förgörelselusta, denna dödsdrift, vaknar. Då sticker rovdjuret upp huvudet, dämpat och undertryckt i årtal. Då ryckes masken från människans ansikte och alla kusliga infall, som förut i hemlighet kunnat stiga upp i själen därinne i den igenstängda kammaren, bli plötsligt verklighet mitt på ljusa dagen. Valet av Barabbas i stället för Kristus är icke så underligt, som det först ser ut. Det är fruktansvärt att säga det, men sanningen är, att det är något sant mänskligt i att välja på det viset.

Men för det IV:e Gud valde Kristus.

Det grydde en påskmorgon efter Golgatas natt. Barabbas, den av folket valde, framlevde sitt liv utan att, så vitt vi veta, bli världen till något gagn. Men den gisslade och försmädade Nasarén bräckte graven insegel för att leva genom alla släkten, hela den sargade, lysa över jorden mörker. Och även om ett helt folk i dag ånyo förkastar honom, ändrar det icke en hårsmån Guds utkorelse av honom till att vara Världens Herre. En dag skall det ändå bli uppenbart, att det är vi människor, som ha att stå till doms inför honom, icke han inför oss. Och vi, som höra honom till i denna karga tid, vi må veta, att denna hans herreställning står fast, även om hela Europa förkastar honom - det betyder bara, att hela Europa står under Guds dom, det rubbar icke Guds allsvåldiga världsregemente. Lika litet som folkets val av Barabbas i stället för Jesus den gången inför Pilatus kunde skaka Guds beslut att genom Kristus välsigna sin skapade värld, lika litet kan folken idag med sin dyrkan av våld och svärd bringa Guds Majestät att bäva. Det enda, som åstadkommes genom valet av Barabbas, är nya strömmar av blod, som kräves från Barabbasanhängarna själva, liksom då: folket ropade: "Hans blod komme över oss och våra barn", och så skedde ock. Jerusalem jämnades med marken en mansålder efter det, att korset restes på Golgata. Gud förblev Gud, och Kristus, den av människor förkastade, förblev hans Enfödde Son. Ljuset sattes att lysa för andra folk, som icke envisades med att ständigt vilja släcka det.

Så kan den, som satt sin förtröstan till Gud, aldrig förtvivla om Guds makt att föra sitt verk till seger. När fanns det mindre anledning till hopp, mänskligt sett, än i det ögonblick, då Barabbas bojar löstes och Kristus fördes bort till att korsfästas? Och dock var just detta vägen till Kristi eviga seger, som måste vinnas genom korsets vånda. Guds möjligheter ligger alltid på andra sidan om den gräns, som vår blick når. Det gäller ännu idag. Men den kristtrogne har ju icke endast sitt hjärta hos Gud, han älskar ju även sitt eget folk, hopväxt med det som han är med alla fibrer i sitt hjärta. Och om han aldrig behöver förtvivla om Guds seger, så vet han istället, att hans folk mycket väl kan ges tillspillo av den Allsvåldige, liksom Israel, egendomsfolket, gavs tillspillo. Vem kan tänka på detta utan att känna hjärtat krympa samman i sitt bröst? Vem kan helt trösta sig med, att Gud alltid segrar, om samtidigt Sveriges folk skall uppslukas av mörkret? Men detta mörker är oundvikligt, om icke vårt val blir ett annat än judarnas val. Nu ställes på nytt framför oss, tydligare för varje dag, Kristus och Barabbas. Barabbas kan vi välja i flock, men Kristus kan vi icke välja i flock. "En och en vi måste stiga till det kors, som allt försonar." Varje enskild människa har att dag för dag välja Kristus och betvinga Barabbas i det egna hjärtat. Ett kristet folk är ett folk, vars enskilda medborgare i daglig kamp ständigt på nytt göra detta val: säga ja till Kärlekens konung, till Lidandet och Offret, och säga nej till den egna lusten, nej till själviskheten, nej till det onda hjärtat, som hemligen dyrkar den brutala självhävdelsen och Barabbas råa kraft. Den som tyst och utan många ord i vardagens tusen småsaker håller sig till Kristus och kväver Barabbas i sin egen barm, han utför en ställföreträdande gärning för hela vårt folk. Han lägger sitt eget hjärta som en röst i valurnan vid det skickelsedigra valet, som gäller frågan, om vårt folk skall hava Kristus eller Barabbas till Konung. I denna avgörelse hänger allt på kampen mot det egna sinnets själviskhet. Ty "om jag talar både människors och änglars tungomål, men icke har kärlek, så är jag allenast en ljudande malm och en klingande cymbal. Och om jag ger bort allt jag äger, ja, om jag offerar min kropp till att brännas upp, men icke har kärlek, så är allt detta till intet gagn." "Kärleken är tålig och mild. Kärleken avundas icke, den förhåver sig icke, den uppblåses icke." Detta är segern över Barabbas. Amen.

Låt oss bedja. (e.b. = evangelieboken)

HD
Lamberg
G. Wimper

6 10/3 - 25/3

51. Post
Amund. Post

Tred. og Kjøpm. i Søndebj. k. 5 S. i Post.
den 10 mars 40. Kjøpm. Matt 27:15-26.

Prædiker:

79:1-2

76:1-4

94:1-4

88

73:4

7 Kad. o. Son. o. d. Hel. And. i n. Amn.

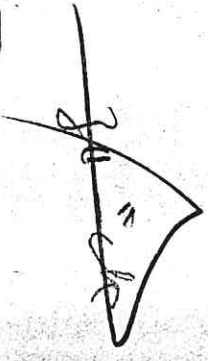
Ps. 71:1, 3, 6, 8.

Text: Matt. 27:15-26

"Herre, vi bedje dig, at du
ville skrive denne ord i ve-
re Hyrtan."

Vallet mellem Jesus og de
Barabbar.

Erving dette er mine mormors ord
den upopstaaede Texten att jeg
ta vara funder. Les på ~~den~~
samme, som vi skænd

2)

berörelse ha ett teater.

I Pilatus ville medverka att
välja anbringa J. eller B.
merke ämbetsmannen. Han
hade väl läppjat på det rika
kulturanses; på tid och var
vad man kallar en "bilad"
människa. Han hade nog
löst filosoferna, inte myg-
les kanske, men något mer
han vågade ha skunnas ut,
tillräckligt mycket för att
kunna tala om det; och
berörelse, på den den "lit-
dale" människan för att
koret. Det redan de som
ta tvivlet på att någon-
ting egentligen var sant
hade han noppit, på den
hans titta fråga till Mäo-

3)

farens svar: "Vad är bevingning?"
Han kunde sig naturligtvis
att över det tveksamt, som en
härskade i folkets sinne. Det
rikta folket, manns skulle
på tågliga sätt och mellan
J. och B. - självs betörde
icke han, den förnämne
romaren ta ställning. Han
hade andra och ätilligt
mer förlägnade på förtäcker
ur de klassiska filosof-
skolorna från det gamla
Grekland att upprätta
ni själ med.
På en i högsta
grad tvänske människa.
Han fanns ännu i dag
i sitt mesta folk. Det
har vi blivit på i bland
och, att det nästan räknas

lower eller ochas ~~erhet~~
 och tryckhåll behållnelse för
 hans skrifter, antingen genom
 eller Barabtes. Men en rent-
 ligt fri, "bildad" människa,
 som har på sin många andra
 möjligheter, inte behöver
 vara rädd, mellan två så-
 klara ytteligheter. När han
 på de stora tecknarna och
 författarna, som som kan
 förstå och tillägna sig, till
 skillnad från dess enkla för-
 het - är man riktigt till-
 glad, kan man kanske s. o.
 nu. Själva arbetet ut är all-
 steds egen, privat livs-
 skedning, som man har ~~ett~~
~~tyckt~~ för sig ~~från~~ ensam.
 "Var och en blir på sin egen"
 galis på sitt sätt." Vad är

samning? Någon samning
 finns egentligen inte i och
 för sig - var och en har ett
 komma fram till en egen
 riktighet, och denna egen
 riktighet är de en person
 sig samning. Någon annan
 samning finns inte, mellan
 man.
 II Valet stod i alla fall
mellan J. och B.
 Någon tredje möj-
 lighet fanns i själva verket.
 icke. D. har gått till två-
 torde namn och man, vil-
 ken Frigas B. och slände
 J. till slände.
 Men idag är det
 mellan J. och B. valet
 står. Men om - i vilket man
 D. - vill underka att ta

8) Ställning, han väger Barabtas,
även om han inte vet det.

Men om han ögon och re
med och även att han med,

han kan förvara sig om detta,
genom att han tjuvs och bi-

domofritt riktas vad som
sten slöts; de folk och

länder, där det andliga
kampen om Europas själ

om utkampen. Hur han
och gått med alla de

"förfärad" trickadning.
na muler de regeringar,

om ställt fram Barabtas
trickande för människor-

nes ögon? Hur kan det
gått med den så beprövade

personliga övertygelser den
trickningens förtärlare i

genom? Sedan ta rikets

inom de måste rikta, då man
nu gång repriorit tar den på

att regering är daut, daut
österlande av människans

tycken och tankar. När en
gång den sater, att min per-

sonliga övertygelse är som
för mig, har ställt upp,

vad tankar de, att jag
räkar till personligt över-

tygald om riktigheten av
kvalitetslöshet och omväx-
na? Den trötta, tvivelrika tin-

nosteringar, om i tillf
med P. Fragan: "Vad är

sanning?" den är slömt
att brista, när den andliga

kampen väntar vi på alla.
Den mular bröder och män-

nikarna hamna i två lager,
som både ge vi i striden utan

att vara en friska laugre. Vi
 ha sett, att den enda maten,
 som släppte i Europa tiller
 ständ, är den föraktade svit-
 na kyrkan, Men och förtälig
 men fast tvivlar att detta
 hållt mot hårt. Den som da
 rike rärer Kristus, han står
 rike över raket utan han
 är själv med rike rärer, fast
 det blir Barabbar, som han
 val fallen på.

Les kan dröja ännu
 många år, men en dag kom-
 mer vil ännu Sveriges folk
 vi i det raket. Les till-
 ständ, i riket är teoret
 reklar några årtionden,
 han rike vara något an-
 nat än "svenskhet". Att
 ett folk håller sig med en

kyrka, som i kyrka och land-
 ting endast omfattas av en
 begränsad skara inom fort-
 let, han rike vara något
 annat än en förlägenhet-
 ättad i sviten på angri-
 vande. Men det är väl
 hända, att angriparens skua
 uppgifter, till den att Bar-
 abbar kommit en lite när-
 mare nära livet, än att
 raket handling blir klar
 och enkel. Men eller
 Barabbar. Den när det
 gäller detta val, när vi rike
 alltså täthetigt många om
 i några förhållningar, ty
 den tredje enda samlingen
 som fötter manar en att
 stanna inför en denna:
 Folket valde Barabbar.

Människorna äg' den

tygte och tillande Mästarren
som berättas jula vid de -
de med den kände förkyta -
ren Barabtes. Le fick juitt
saga, som de ville kora till
die man. Deir de ropade
högt och tylligt: "Barabtes!"
De frågar: "Vad skall jag
de göra med Jesus, som kal-
las Messias?" som ett lika
klart och ~~enligt~~ svar: "Det
konstluta honore!" "Det man-
niskorna fick väl, som de
ville: Barabtes döjar lö-
tes och den släpades ut
som en fri man; Jesus an-
stannas stötade sin
skuldror, givitelagen föll
över hans kropp och bar-
ret lades därifrån på hans

vetar.

Den som tror, att detta

endast säger sig något om
judofolket, som har grund-
ligen misste. Barabtes har
en hemlig bundsförsvors i
sine människas hjärta. Kin-
niskorjälens är en fruktans-
värd gäta, fruktansvärden,
sine skrämare i i dess fä-
delas ochakt Etliche trägar.
Det finns en hemlig lust i de
värdet slämnis i själens, i
tjinnig njöt det bruta, i
en dyktan av den ra
och österrikiska räkter.
Den kan vara, denna kan-
lek till märket, men för-
ga någon gravid man, som
svit med en ^{st.} revolution
i ett folk, en stats inlösing,

honori, ickte han nihi' ooo.
 Olee ni, jou hoia honori till
 i denna konga tid, ni me-
 reta, att denna kono terre-
 ställning står fast, även om
 hela Europa förkastar ho-
 nom - sås klygder bara, att
 hela Europa står under Guds
 elow, och ruckar icke Guds
 allmædliga världshögmande.
 Hela titet om folkets val
 om Paraklas i st. 7. Jesus
 den gængse nihi' Pilatus kon-
 de skicka Guds beakt att
 genom Kristus behåga ni
 skapade värld, Hela titet kan
 folks vilag med sin dyrkam
 om värld och värld tringa Guds
 Majestet att bära. Det enda,
 om ättalkommes genom va-
 tet om Paraklas, är nya stäm.

mar om blod, jou kräns ^{från} Par-
 astorackhängarna gylor, fikrom
 la: folkets ropade: "Hans blod
 komme över oss och våra barn,
 och vi skalle se. Jerusalem
 förmädes med Markom en
 manvåder efter oss, att kor-
 set rättes på Golgata. Gud för-
 ten Gud, och Kristus, den ar-
 maximikarna förkastade, för-
 ten hans enföde son. Ägnet
 attes att tyra för andra folk,
 om icke emmises med att
 ständigt vilja släcka det.
 Ja kan den, jou att
 om förhörstan till Gud, aldrig
 förhålla om Guds mats utt
 förä ditt verk till Seger. När
 faus och mudele andshing
 till trogs, människligt rett,
 om i det ögouback, da

Barabthas, lovis första och
 Kristus fördes bort till ett
 karopästas? Det dock var just
 detta vägen till Kristus. Vaga
 rege, som måste vinnas ge-
 nou karsets vinda. Gud må-
 tigheten ligger alltid på uel-
 ra vilan om den grann, som
 väi tlick var. Det gäller än-
 nu idag. Men den Kristnogene
 har ju inte endast sitt tyngda
 hos Gud, han söker ju även
 sitt eget folk, karpräst med
 det som han är med alla
 fäster i sitt kyrka. Det om
 han aldrig behövs förhålla
 om Guds rege, de vill han
 i stället, att hans folk my-
 kes vil han ges tillhopilla
 av den Allsvälige, tikonen
 Israel, apudsumfolks, gas

tillhopilla. Den kan fänka
 på detta utan att känna
 tyngtet tryngas samman i sig
 brost? Den kan helt trösta
 sig med, att Gud alltid reg-
 rar, om oantidigt Sverige
 folk skall uppräckas av märk-
 net? Men detta märken är
 omuckriktigt, om inte väntas
 bli ett annat än peldarnes
 var. Nu ställes på nytt fram-
 för oss, tydeligare för varje dag,
 Kristus och Barabthas. Bar-
 abthas kan vi väja i flock, men
 Kristus kan vi inte väja i flock.
 "Om och om vi måste stiga till
 det var, som allt förövar." Var-
 je evokidl människa har ett
 lag för dag väja ~~Kristus~~ Kristus och de-
 frunga Barabthas i det egna
 tyngtet. Ett kvistet folk är

ett folk, vars suckilda nedber-
gare i daglig kamp ständigt
på nytt göra detta ord: säga
ja till Kärlekens komning, till
Själens och Offret, och säga
nej till den egna tvisten, nej
till självricketen, nej till
det onda työtat, som hem-
ligen dystrar den tvistata
själhärskaren och Barabthas
svår kraft. Den som työt och
utan många ord i vardagens
svår småraker håller sig till
Kvintus och kräver Barabthas
i sin egen tvist, kan utifrån
en ställföreträdande pojning
för hela värd folk. Han tog
per sitt eget työtat som en
röst i valurnan vid dess skil-
beträckliga valet, som gälden
frågans, om värd folk skall

vara Kvintus eller Barabthas till
komning. I denna angörelse häger
allt på kampens mot dess egna
~~stämning~~ självrickethet. Ty "om jag
skalar både människans och
änglans tungomål, men inte kan
kärleken, så är jag allena's en sin-
slande makt och en skingrade
cymbal. Och om jag per bort
allt vad jag säger, ja, om jag
offrar min kropp till att
strämmas upp, men inte kan
härskat, så är allt detta till
nitet gagna." "Kärleken är
kallig och mild. Kärleken os-
mular icke, den förhåller sig
icke, den upplöses icke." Detta
är legenden över Barabthas, sinna.
Låt oss bedja. Bön på Sönd. i
Fartan 9. a. b. 7.
Pred. i Basimiliansberg kl. 3